

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Изборно веће Факултета политичких наука на седници одржаној 21. децембра 2017. године на основу образложене иницијативе Политиколошког одељења, донело је одлуку о расписивању Конкурса за доцента за ужу научну област Политички системи, именовало комисију и одредило председавајућег Комисије за припрему реферата о пријављеним кандидатима у сасатаву: проф. др Милан Јовановић, редовни професор Факултета политичких наука Универзитета у Београду, председавајући Комисије, проф. др Зоран Крстић, редовни професор Факултета политичких наука Универзитета у Београду, проф. др Балша Шпадијер, професор Факултета политичких наука Универзитета у Београду у пензији, проф. др Небојша Владисављевић, ванредни професор Факултета политичких наука Универзитета у Београду и Данијел Бохслер (Daniel Bochslер), ванредни професор Универзитета у Копенхагену. Комисија је прегледала пријаве и Наставно-научном већу Факултета политичких наука подноси

РЕФЕРАТ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА

Конкурс за једног доцента за област Политички системи објављен је 17. јануара 2018. године у публикацији о запошљавању Националне службе за запошљавање „Послови“, број: 760 од 17.01.2018. године.

Комисија је преузела пријаву 08.02.2018. године, прегледала поднете пријаве и констатовала да се на Конкурс јавио само један кандидат, Душан Вучићевић.

Комисија је констатовала да пријава садржи све прописане елементе предвиђене Законом о високом образовању („Службени гласник РС“, бр. 88/17), Статутом Универзитета у Београду и Факултета политичких наука за избор у звање доцента и Правилником о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду („Гласник Универзитета у Београду“ бр. 192 од 01.07.2016. године, 195 од 22.09.2016, бр. 197 од 20.03.2017. и од 21.06.2017. и од 15.11.2017. године).

1. Биографски подаци кандидата Душана Вучићевића

Душан Вучићевић је рођен у [REDACTED] године. Основну школу и гимназију завршио је у Свилајнцу као носилац Вукове дипломе. Дипломирао је на Факултету политичких наука у Београду (240 ЕСПБ) – новинарско-комуниколошки смер – 2006. године са просечном оценом 9,68. Дипломски рад на тему „Општа обележја канадског федерализма“ одбранио је

оценом 10. Исте године је уписао специјалистичке академске студије на Факултету политичких наука Универзитета у Београду (120 ЕСПБ), студијски програм Политичка теорија и методологија политичких наука, које завршава са просечном оценом 9,88 и одбраном завршног рада на тему „Лајпхартова концептуална мапа демократије – случај Србије“ оценом 10. Докторирао је 2017. године на Факултету политичких наука Универзитета у Београду (180 ЕСПБ), са просечном оценом 9,83 и одбрањеном докторском тезом под називом „Политичке последице мешовитих изборних система“ оценом 10.

Радио је као истраживач у Институту за политичке студије у Београду од 2007. до 2012. године. Као сарадник у настави на Факултету политичких наука Универзитета у Београду ангажован је на предметима Политички систем Србије – од марта 2007. године – и Избори и изборни системи – од марта 2010. године. Од маја 2012. године на истим предметима ради као асистент. Од 2007. године био је сарадник на научном пројекту „ Друштвене и политичке претпоставке изградње демократских институција у Србији“, а од 2011. године учествује у реализацији пројекта „ Демократски и национални капацитети политичких институција Србије у процесу међународних интеграција“. Оба пројекта су финансирана од стране министарства надлежног за просвету и науку у Републици Србији. Од 2009. године ангажован је као експерт и консултант Организације за европску безбедност и сарадњу и Центра за истраживање, транспарентност и одговорност на различитим пројектима. Координатор је Центра за научна и примењена истраживања Факултета политичких наука Универзитета у Београду у оквиру кога је од 2015. године припремио и спровео више стручних пројеката. Радио је као секретар редакције у научном часопису Политичка ревија.

У досадашњој каријери кандидат Душан Вучићевић објавио је три приказа књига и 23 прегледних и оригиналних научних радова у домаћим и иностраним научним часописима и зборницима, од тога: једанаест чланака у домаћим научним часописима, три чланка у иностраним научним часописима, четири чланка у зборницима радова и пет радова саопштених на научним скуповима у Србији и иностранству објављена у целини. Коуредник је и три Зборника у издању Института за политичке студије у Београду.

Чланци у домаћим и иностраним часописима:

- Душан Вучићевић „Држава у сенци џамије – политички систем Исламске Републике Иран“, *Српска политичка мисао* 4/2008, Институт за политичке студије, Београд, 2008, стр. 215-238, ISSN: 0354-5989, UDC: 316;
- Душан Вучићевић „Манипулативни утицај изборне јединице“, *Српска политичка мисао* 1/2009, Институт за политичке студије, Београд, 2009, стр. 179-210, ISSN: 0354-5989, UDC: 342.8;
- Душан Вучићевић „Милов концепт представничке владе“, *Политичка ревија* 2/2010, Институт за политичке студије, Београд, 2010, стр. 21-48, ISSN: 1451-4281, UDC: 328.1Mill S;
- Душан Вучићевић „Демократизација кроз изборе – изборни ауторитаризам у Србији“, *Политичка ревија* 4/2010, Институт за

- политичке студије, Београд, 2010, стр. 1-28, ISSN: 1451-4281, UDC: 324:321.7(497.11);
- Dušan Vučićević, „Lijphart’s Conceptual Map of Democracy: The Case of Serbia“, *Serbian Political Thought 1-2/2010*, Institute for Political Studies, Belgrade, 2010, pp. 41-59, ISSN: 1450-5460, UDC: 321.01:321.7(497.11);
  - Душан Вучићевић „Од консоцијативне до демократије са подељеном влашћу – Лајпхартова теоријска концептуализација“, *Српска политичка мисао 1/2011*, Институт за политичке студије, Београд, 2011, стр. 75-96, ISSN: 0354-5989, UDC: 321.7;
  - Петар Матић, Душан Вучићевић, „Традиционализам и модернизам – карактер друштвених расцепа у Србији“, *Национални интерес 1/2012*, Институт за политичке студије, Београд, 2012, стр. 131-150, ISSN: 1820-4996, UDC: 316.42+316.64(497.11);
  - Душан Вучићевић, „Улога политичких партија у процесу консолидације демократије у Србији“, *Политичка ревија 3/2012*, Институт за политичке студије, Београд, 2012, стр. 31-64, ISSN: 1451-4281, UDC: 329:321.7(497.11);
  - Душан Вучићевић, „Избори за посланике Скупштине АПВ 2012. године“, *Српска политичка мисао 4/2012*, Институт за политичке студије, Београд, 2012, стр. 67-93, ISSN: 0354-5989, UDC: 324:342.53(497.113)\“ 2012\“;
  - Петар Матић, Душан Вучићевић, „Социјални капитал и карактер друштвене замке у Србији“, *Политичка ревија 4/2013*, Институт за политичке студије, Београд, 2013, стр. 105-122, ISSN: 1451-4281, UDC: 316.334.3(497.11);
  - Dušan Vučićević, „Parlamentarni izbori u Srbiji 2014“, *Političke analize 17*, Fakultet političkih znanosti, Zagreb, 2014, str. 46-52, ISSN: 1847-4977, UDC: 32(05);
  - Милан Јовановић, Душан Вучићевић, „Парламентарни избори у Србији 2014. године – политичка рокада“, *Politeia*, Факултет политичких наука, Бањалука, 2014, стр. 301-328, ISSN: 2232-9641;
  - Душан Вучићевић, Милан Јовановић, „Реформа изборног система у Србији: препреке и перспективе“, *Српска политичка мисао – посебно издање*, Институт за политичке студије, Београд, 2015, стр. 53-85, ISSN: 0354-5989, UDC: 342.8(497.11):303.725;
  - Dušan Vučićević, „Parlamentarni izbori u Srbiji 2016“, *Političke analize 25*, Fakultet političkih znanosti, Zagreb, 2016, str. 24-31, ISSN: 1847-4977 , UDC: 32 (05)

Чланци у зборницима:

- Душан Вучићевић, „Покрајински избори 2012. године“, У М. Јовановић, Д. Вучићевић (ур.), *Избори у Србији 2012. године – (не)очекивана промена*, Институт за политичке студије, Београд, 2013, стр. 49-80, ISBN: 978-86-7419-266-5, UDC: 342.8+324(497.113)“2012“;
- Милан Јовановић, Душан Вучићевић, „Парламентарни избори у Србији 2014. године – политичка рокада“, У М. Јовановић, Д. Вучићевић (ур.), *Избори у Србији 2014. године – политичка рокада*, Институт за политичке студије, Београд, 2014, стр. 9-38, ISBN: 978-86-7419-279-5, UDC: 324(497.11) ”2014“;

- Душан Вучићевић, „Изборни систем као фактор превладавања етничких расцепа на Косову“, У Ј. Теокаревић, В. Valiqi, С. Сурлић (ур.), *Перспективе мултиетничког друштва на Косову*, Иницијатива младих за људска права, Београд, 2015, стр. 73-82, ISBN: 215271948, UDC: 316.722/.723(497.115)"20"(082);
- Дејан Бурсаћ, Душан Вучићевић, „Покрајински избори 2016. године – хомогенизација власти“, У М. Јовановић, Д. Вучићевић (ур.), *Избори у Србији 2016. године: „историјска“ или „пирова“ победа*, Институт за политичке студије, Београд, 2016, стр. 145-166, ISBN: 978-86-7419-293-1, UDC: 324:342.53(497.113)"2016".

Саопштења са научних скупова објављена у целини:

- Александра Мирковић, Душан Вучићевић, „Идентитетска подела као једна од основних линија расцепа у српском транзиционом друштву“, *Зборник са међународне научне конференције: Традиција, модернизација, идентитети - традиционално и модерно у култури српског и балканских народа*, Филозофски факултет Универзитета у Нишу, Центар за социолошка истраживања, Ниш, 2012, стр. 313-333, ISBN: 978-86-7379-244-6, UDC: 323.1(497.11),316.43(497.11);
- Dragan Trailovic, Dusan Vucicevic, „Domestic and International Causes of Color Revolutions“, *Political Science, International Relations and Security Studies* (International Conference Proceedings the XI Edition), Faculty of Social Sciences and Humanities, Lucian Blaga University of Sibiu, 2015, pp. 44-50, ISSN: 2343-7774;
- Душан Вучићевић, „Мешовити изборни модели – институционални одговор на дефекте изборног система у Србији“, У Един Шарчевић (ур.), *Реформа изборног система у Србији*, Фондација Центар за јавно право, Сарајево, 2015, стр. 237-258, ISBN: 978-9958-0376-2-7, UDC: 342.82(497.11)(082);
- Душан Вучићевић, Никола Јовић, „Нова изборна правила – ставови грађана о реформи изборног система“, У Ђ. Стојановић, М. Лишанин (ур.), *Србија и институционални модели јавних политика: проблеми и перспективе* (Едиција Расправе, књига 8), Институт за политичке студије, Београд, 2016, стр. 139-160, ISBN: 978-86-7419-285-6, UDC: 316.653:342.82(497.11);
- Dejan Bursac, Dusan Vucicevic, „Party System Institutionalization in Serbia Over the Course of Three Consecutive Parliamentary Elections (2012, 2014, 2016)“, *Зборник са међународне научне конференције „Political Science, International Relations and Security Studies* (ed. V. Tabara, E. Strautiu, S. Scaunas), Faculty of Social Sciences and Humanities, Lucian Blaga University of Sibiu, 2016, pp. 21-32, ISSN: 2343-7774.

2. Испуњеност услова за избор у звање доцента

ОПШТИ УСЛОВ:

Законом, Статутом и Правилником о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду прописано је, као општи услов, да за доцента може бити изабран кандидат који има научни назив доктора наука

из научне области за коју се бира стечен на акредитованом универзитету и акредитованом студијском програму у земљи или диплому доктора наука стечену у иностранству, признату у складу са Законом о високом образовању.

Кандидат је приложио оверене преписе диплома и додатака диплома и уверења о положеним испитима са основних и постдипломских студија, као и уверење о завршеним докторским студијама и положеним испитима на докторским студијама. Из диплома се види да је кандидат Душан Вучићевић завршио основне студије (240 ЕСПБ) на Факултету политичких наука Универзитета у Београду са просечном оценом 9,68; специјалистичке академске студије (120 ЕСПБ) на Факултету политичких наука Универзитета у Београду са просечном оценом 9,88; и докторске студије (180 ЕСПБ) на Факултету политичких наука Универзитета у Београду са просечном оценом 9,83. Кандидат је докторирао на Факултету политичких наука Универзитета у Београду 21. септембра 2017. године, одбраном тезе под називом „Политичке последице мешовитих изборних система“ која спада у научну област Политички системи, чиме испуњава општи услов за избор у звање доцента.

Дисертација „Политичке последице мешовитих изборних система“ кандидата Душана Вучићевића, представља целовиту и детаљну анализу генезе, функционисања и политичких консеквенци комбинованих изборних модела. Критичком дескрипцијом теоријских и емпиријских налаза о овом релативно новом псефолошком феномену, кандидат је показао да суверено влада свим научним чињеницама у вези са предметом истраживања. Израженим смислом за синтезу – теоријских парадигми, емпиријских студија и маркирањем домета и недостатака досадашњих истраживања мешовитих изборних система – кандидат језгровито обогаћује фонд досадашњих компаративних сазнања о учинцима различитих варијанти мешовитих изборних система, заснивајући властите класификације и отварајући нове просторе за истраживање политичких и стратешких последица комбинованих изборних правила.

У емпиријској анализи, кандидат користи предности различитих методолошких приступа, следећи тренд у интернационалним политичким наукама како према мешовитим методологијама, тако и према квантитативним анализама. У раду су коришћене квалитативне, али и квантитативне методе: мултиваријантна статистичка анализа – биноминална регресиона анализа, линеарна регресиона анализа (*ordinary least squares* регресија и *fixed effects model estimation*); као и парадигма институционализма рационалног избора.

Дисертација географски, историјски и политички мапира све коришћене и актуелне мешовите изборне системе на свим нивоима организације власти, у демократским и недемократским државама. Серијом студија случаја увођења мешовитих изборних система у низу држава, кандидат је објаснио значај контекстуалних чинилаца за изборне реформе, увођење и промене мешовитих изборних система. Паралелно он показује како и зашто еволуира став псефолога о мешовитим системима – од институционалног бастарда, преко резидуалне категорије до новог члана традиционалне дихотомне класификације на већинске и пропорционалне изборне системе.

Емпиријска анализа политичких и стратешких последица мешовитих изборних система на 185 изборних циклуса у 35 земаља и 21.077

једномандатних изборних јединица заснована на ауторској класификацији мешовитих изборних система главни је научни допринос дисертације кандидата Душана Вучићевића ширењу знања о консеквенцама примене система са комбинованим изборним правилима. Резултати дисертације показују како поједине варијанте мешовитих изборних система утичу на /дис/пропорционалност гласова и броја мандата, структуру парламента и број парламентарних партија, тип и трајање владе и парламентарну заступљеност жена. Њих допуњују налази о понашању кључних актера – бирача, партија, кандидата – у сложеном изборном дизајну дуалног изборног система и настојању да развију и користе рационалне стратегије у изборном надметању. Велики број индикатора којима се проверавају хипотетички ставови и резултати мултиваријантне анализе коришћене у дисертацији потврђују да су ради о новом типу изборног система. Политичке последице таквих модела зависе од низа контекстуалних фактора, варијација у дизајну појединих института и когнитивних способности актера да користе предности сложеног институционалног аранжмана. Оне нису увек сагласне теоријским премисама псефолога, жељама актера и управо та непредвидивост оставља простор истраживачима отвореним за даље проучавање.

ОБАВЕЗНИ УСЛОВИ: 1. Приступно предавање из области за коју се бира, позитивно оцењено од стране високошколске установе

Јавно приступно предавање заказује се на основу члана 64. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“, бр. 88/17), члана 20. и 21, а у вези са чланом 116. Статута Универзитета у Београду-Факултета политичких наука и Одлуке о извођењу приступног предавања на Универзитету у Београду (Гласник УБ бр. 195. и Одлука Сената Универзитета у Београду 06-01 број:06-2464/8-17). Јавно приступно предавање на тему „Стратегија и историја одабира изборних система“ заказано је Одлуком декана Факултета политичких наука која је објављена на огласним таблама и интернет страни Факултета. Душан Вучићевић одржао је приступно предавање на Факултету политичких наука 26. фебруара 2018. године од 11:30 до 12.15 сати у слушаоници 17 у оквиру курса Избори и изборни системи. Приступном предавању, поред студената четврте године политиколошког смера, присуствовали су и чланови Комисије за избор у звање доцента, као и заинтересована јавност. Комисија је сачинила Извештај о одржаном приступном предавању и кандидата Душана Вучићевића оценила оценом 4,7.

ОБАВЕЗНИ УСЛОВИ: 2. Позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода

Кандидат Душан Вучићевић у конкурсној документацији приложио је и позитивне оцене из студенатских анкета током претходног изборног периода када је радио као асистент на Факултету политичких наука Универзитета у Београду. За школску 2015/16. годину, на предмету Политички систем Србије, оцене педагошког рада кандидата у студентским анкетама износе 4,67 (Социјална политика и социјални рад – 161 анкета), 4,63 (Новинарство – 252 анкета), 4,64 (Политиколошке студије – 143 анкета) и 4,61 (Међународне студије – 135 анкета). За школску 2016/17. годину, на предмету Политички систем Србије, оцене педагошког рада кандидата у студентским анкетама износе 4,56 (Социјална политика и социјални рад – 188 анкета), 4,45

(Новинарство – 186 анкета), 4,73 (Политиколошке студије – 90 анкета) и 4,61 (Међународне студије – 144 анкета).

ОБАВЕЗНИ УСЛОВИ: 3. Објављен један рад из категорије М20 или три рада из категорије М51 из научне области за коју се бира

Из списка радова, као и самих радова које је Душан Вучићевић доставио у конкурсној документацији, се види да кандидат премашује број потребних објављених радова у категоријама М20 и М51. Кандидат је објавио шест радова из категорије М24 и пет радова из категорије М51.

- Душан Вучићевић „Држава у сенци џамије – политички систем Исламске Републике Иран“, *Српска политичка мисао* 4/2008, Институт за политичке студије, Београд, 2008, стр. 215-238, ISSN: 0354-5989, UDC: 316, **М24**;
- Душан Вучићевић „Манипулативни утицај изборне јединице“, *Српска политичка мисао* 1/2009, Институт за политичке студије, Београд, 2009, стр. 179-210, ISSN: 0354-5989, UDC: 342.8, **М24**;
- Душан Вучићевић „Милов концепт представничке владе“, *Политичка ревија* 2/2010, Институт за политичке студије, Београд, 2010, стр. 21-48, ISSN: 1451-4281, UDC: 328.1Mill S, **М51**;
- Душан Вучићевић „Демократизација кроз изборе – изборни ауторитаризам у Србији“, *Политичка ревија* 4/2010, Институт за политичке студије, Београд, 2010, стр. 1-28, ISSN: 1451-4281, UDC: 324:321.7(497.11), **М51**;
- Dušan Vučićević, „Lijphart’s Conceptual Map of Democracy: The Case of Serbia“, *Serbian Political Thought* 1-2/2010, Institute for Political Studies, Belgrade, 2010, pp. 41-59, ISSN: 1450-5460, UDC: 321.01:321.7(497.11), **М24**;
- Душан Вучићевић „Од консociјативне до демократије са подељеном влашћу – Лајпхартова теоријска концептуализација“, *Српска политичка мисао* 1/2011, Институт за политичке студије, Београд, 2011, стр. 75-96, ISSN: 0354-5989, UDC: 321.7, **М24**;
- Петар Матић, Душан Вучићевић, „Традиционализам и модернизам – карактер друштвених расцепа у Србији“, *Национални интерес* 1/2012, Институт за политичке студије, Београд, 2012, стр. 131-150, ISSN: 1820-4996, UDC: 316.42+316.64(497.11), **М51**;
- Душан Вучићевић, „Улога политичких партија у процесу консолидације демократије у Србији“, *Политичка ревија* 3/2012, Институт за политичке студије, Београд, 2012, стр. 31-64, ISSN: 1451-4281, UDC: 329:321.7(497.11), **М51**;
- Душан Вучићевић, „Избори за посланике Скупштине АПВ 2012. године“, *Српска политичка мисао* 4/2012, Институт за политичке студије, Београд, 2012, стр. 67-93, ISSN: 0354-5989, UDC: 324:342.53(497.113)\" 2012\", **М24**;
- Петар Матић, Душан Вучићевић, „Социјални капитал и карактер друштвене замке у Србији“, *Политичка ревија* 4/2013, Институт за политичке студије, Београд, 2013, стр. 105-122, ISSN: 1451-4281, UDC: 316.334.3(497.11), **М51**;
- Душан Вучићевић, Милан Јовановић, „Реформа изборног система у Србији: препреке и перспективе“, *Српска политичка мисао – посебно*

издање, Институт за политичке студије, Београд, 2015, стр. 53-85, ISSN: 0354-5989, UDC: 342.8(497.11):303.725, M24.

Сви радови Душана Вучићевића објављени у категоријама M24 и M51 припадају научној области за коју се кандидат бира. Ради се о радовима из области компаративне политике, политичких институција, демократизације и консолидације демократских установа, теорије друштвених расцепа, избора и изборних система, партијске политике. У радовима „Парламентарни избори у Србији 2014“ и „Парламентарни избори у Србији 2016“, објављеним у Политичким анализама Факултета политичких знаности у Загребу аутор анализира политички оквир и друштвени контекст у коме су избори у Србији одржани, као и актере који су на њима учествовали и поруке које су у изборној кампањи слали. Истичу се недостаци и институционални дефекти пропорционалног изборног модела са једном изборном јединицом, петопроцентним изборним прагом и затвореним листама, како на унутарпартијској димензији – хиперцентрализованост – тако и на међупартијској димензији – хиперрепрезентативност. Уз анализу изборних резултата и политичких последица израчунате су и приказане вредности Лаксо-Тагепера индекса ефективног броја парламентарних партија, Галагеровог индекса диспропорционалности и Педерсеновог индекса изборне волатилности за све изборне циклусе одржане након петookтобарских промена 2000. године.

У чланку „Избори за посланике Скупштине АПВ 2012. године“ испитивани су ефекти треће и последње примене паралалне варијанте система са комбинованим изборним правилима на покрајинским изборима у Војводини. Анализа изборних резултата у већинској и пропорционалној компоненти мешовитих избора показује да је изборни успех коалиције Избор за бољи живот директна последица употребе мешовитог већинског изборног модела. Поред анализе резултата приказан је и нормативни оквир у коме се као један од недостатака издваја прикривена неједнакост бирачког права – *malapportionment* – а испитивани су и ефекти номиновања кандидата у једномандатним јединицама на изборни резултат у пропорционалној компоненти избора, економских и демографских варијабли на нивоу општина – просечна зарада, незапосленост, број становника и бирача – на изборну излазност, као и донети „кампање белих листића“ у српским и несрпским срединама. У раду „Манипулативни утицај изборне јединице“ аутор показује због чега је величина изборне јединице била главни предмет спора међу српским политичким актерима у току деведесетих година. Директан манипулативан утицај величине изборне јединице на диспропорционалност изборних резултата, елективни и парламентарни партијски систем и фабриковање једностраначких већина ефектно је приказан кроз симулације резултата парламентарних избора из 2008. године у неколико различитих изборних модела – са једном, девет и 29 изборних јединица.

У раду „Реформа изборног система у Србији – препреке и перспективе“ аутори одговарају на питања ко мења изборна правила и контролише процес одлучивања о њима, као и промовисању којих и чијих интереса и вредности те промене служе. „Микро-мега“ правило и модел максимизације мандата којима су у прошлости објашњаване изборне реформе нису успели да објасне промене изборних система појединих стабилних демократских држава у току

деведесетих година прошлог века. Показало се да, осим политичара, у реформски процес могу да буду укључени и други актери, нарочито ако се ради о екстремном и неефикасном изборном систему. Вођени том идејом аутори анализирају типове изборних реформи у Србији од 1990. године, према актерима који су у промене изборних правила били укључени, испитују степен екстремности српског изборног система и предлажу решења која би га учинила ефикаснијим.

У чланку „Демократизација кроз изборе – изборни ауторитаризам у Србији“ кандидат Душан Вучићевић излаже основне поставке концепта изборног ауторитаризма који се од затворених недемократских режима разликује по редовном одржавању вишепартијских и компетитивних избора, али се избори одржавају у условима који нису слободни и поштени што га диференцира од изборних демократија. Утврђујући стандарде „слободних и поштених“ избора који се односе на прихватање изборних резултата и легитимитет избора, сам изборни дана и чин гласања, изборни систем и његове бочне арене – финансирање изборних кампања, равномерну заступљеност у државним медијима и (зло)употребу државних ресурса – и анализирајући њихову испуњеност на изборима у Србији од обнове политичког плурализма 1990. године аутор даје допринос расправи о природи и карактеру Милошевићевог режима, али и режима који су успостављени након петооктобарских демократских промена. Проблемом консолидације демократских установа у Србији бави се и рад „Улога политичких партија у процесу консолидације демократије у Србији“. У њему кандидат анализира степен институционализованости српских партија – њихов системски карактер, аутономију одлучивања, степен идентификације партијских чланова и симпатизера са партијом и вредностима које она својим деловањем заступа и начин на који се партија опажа у јавној свести – и партијског система Србије – стабилност партијске конкуренције, укорењеност партија у друштво, кредибилитет (легитимност) партија и значај партијске организације наспрам партијског лидера. Недовољан степен институционализованости партија и партијског система, а нарочито недемократски унутарпартијски односи и партократске тенденције у српском друштву указују на српске партије као једног од главних криваца за споро увећање демократских капацитета политичких институција у Србији.

У раду „Lijphart’s Conceptual Map of Democracy: The Case of Serbia” мапира се положај Србије на дводимензионалној мапи консесуалне/већинске демократије од напуштања ауторитарног комунистичког режима и обнове формално демократских установа 1990. година. У ту сврху анализира се десет институционалних варијабли које чине срж разлике између консесуалних и већинских модела демократије. Тип страначког система, тип кабинета, степен доминације извршне над законодавном влашћу, диспропорционалност изборног система, индекс плурализма интересних група у Србији, индекси федерализма и бикамерализма, уставне ригидности и судске ревизије, као и индекс независности централне банке и њихове промене у периоду пре и након 2000. године омогућавају аутору да позиционира Србију на Лајпхартовој дводимензионалној мапи демократија. Полазећи од парадигме новог институционализма аутор показује како је померање Србије ка консесуалнијој демократској традицији у периоду 2000-2008. утицало на ублажавање дубоких и оштрих друштвених и партијских расцепа који су обележили српско друштво у

периоду 1990-2000. Рад се надовезује на критичку интерпретацију Лајпхартовог теоријског оквира и анализу његових модела невећинске демократије – консочијативну, консесуалну и демократију са подељеном влашћу – у раду кандидата под називом „Од консочијативне до демократије са подељеном влашћу: Лајпхартова теоријска концептуализација“.

ОБАВЕЗНИ УСЛОВИ: 4. Саопштен један рад на научном скупу, објављен у целини (М31, М33, М61, М63)

- Александра Мировић, Душан Вучићевић, „Идентитетска подела као једна од основних линија расцепа у српском транзиционом друштву“, *Зборник са међународне научне конференције: Традиција, модернизација, идентитети - традиционално и модерно у култури српског и балканских народа*, Филозофски факултет Универзитета у Нишу, Центар за социолошка истраживања, Ниш, 2012, стр. 313-333, ISBN: 978-86-7379-244-6, UDC: 323.1(497.11),316.43(497.11), **М33**;
- Dragan Trailovic, Dusan Vucicevic, „Domestic and International Causes of Color Revolutions“, *Political Science, International Relations and Security Studies* (International Conference Proceedings the XI Edition), Faculty of Social Sciences and Humanities, Lucian Blaga University of Sibiu, 2015, pp. 44-50, issn: 2343-7774, ISSN: 2343-7774, **М33**;
- Душан Вучићевић, „Мешовити изборни модели – институционални одговор на дефекте изборног система у Србији“, У Един Шарчевић (ур.), *Реформа изборног система у Србији*, Фондација Центар за јавно право, Сарајево, 2015, стр. 237-258, ISBN: 978-9958-0376-2-7, UDC: 342.82(497.11)(082), **М63**;
- Душан Вучићевић, Никола Јовић, „Нова изборна правила – ставови грађана о реформи изборног система“, У Ћ. Стојановић (ур.), *Србија и институционални модели јавних политика: проблеми и перспективе* (Едиција Расправе, књига 8), Институт за политичке студије, Београд, 2016, стр. 139-160, ISBN: 978-86-7419-285-6, UDC: 316.653:342.82(497.11), **М63**;
- Dejan Bursac, Dusan Vucicevic, „Party System Institutionalization in Serbia Over the Course of Three Consecutive Parliamentary Elections (2012, 2014, 2016)“, *Зборник са међународне научне конференције „Political Science, International Relations and Security Studies* (ed. V. Tabara, E. Strautiu, S. Scaunas), Faculty of Social Sciences and Humanities, Lucian Blaga University of Sibiu, 2016, ISSN: 2343-7774, **М33**.

Из списка радова, као и самих радова које је Душан Вучићевић доставио у конкурсној документацији, се види да кандидат премашује број потребних радова саопштених на научним скуповима и објављених у целини у категоријама М31, М33, М61 и М63. Кандидат је саопштио пет радова на научним скуповима од тога три у категорији М33 и два у категорији М63. Рад „Мешовити изборни модели – институционални одговор на дефекте изборног система у Србији“, објављен у издању Фондације Центар за јавно право и саопштен на научном скупу у организацији Института за упоредно право у Београду, испитује последице које би два главна подтипа мешовитих изборних система – паралелни (мешовити већински) и мандатно-компензацијски

(мешовити пропорционални) – могла да произведу у Србији. Циљ анализе је да покаже да различите варијанте комбинованих система имају потпуно другачије изборне исходе, што је разлика коју поједине политичке партије у Србији, у својим предлозима за реформу изборних правила, не уочавају. У ту сврху аутор симулира резултате избора за посланике Скупштине АП Војводина из 2012. године, одржане по паралелном систему, у мандатно-компензацијском подтипу, као и резултате парламентарних избора из 2012. године у обе подваријанте система са комбинованим изборним правилима, посебно имајући у виду немачки модел мандатно-компензацијског система у коме се расподела мандата одвија у три фазе. Како ефекти примене „немачког“ изборног модела нису диспропорционални и не умањују број мандата партијама са слабијом подршком у бирачком телу, док истовремено оснажују комуникацију између изабраних представника и грађана, умањују деперсонализованост посланика, слабе превелики утицај страначких органа и партијских шефова приликом формирања изборних листа и прекидају праксу слабе географске репрезентативности српског парламента, не постоје разлози да он од стране „мањих“ партија буде перципиран непријатељем њихових рационалних интереса.

И рад „Нова правила игре: ставови грађана о реформи изборног система у Србији“, саопштен на научном скупу у организацији Института за политичке студије у Београду, посвећен је изборној реформи у Републици Србији. Аутори у раду одговарају на питање који је модел изборног система у складу са преференцијама грађана. Иако је тешко мерити ставове грађана о реформи изборног система, јер они не поседују довољно информација о различитим изборним моделима, могуће је испитивати којим вредностима и последицама које поједини типови изборних система производе грађани придају већи значај. Емпиријско истраживање аутори су спровели на случајном узорку од 722 грађана у 21 управном округу у Републици Србији. Аутори у налазима истичу изузетно низак степен поверења грађана у политичке институције и, посебно, политичке партије, као и низак ниво партијске идентификације. Истраживање је показало да грађани сматрају да је неопходно задржати или чак, гарантованим местима, ојачати институционалне механизме за заштиту представљања жена и националних мањина, да број посланика у Народној скупштини треба смањити, као и да о томе ко треба да добије мандат треба да одлучују директно грађани на изборима, а не страначки органи или партијски лидер. Са друге стране, грађани су готово равномерно истицали важност вредности карактеристичних за већинске и оних који су у вези са применом пропорционалних система – мањи број партија и/или праведно претварање гласова у мандате; стабилна влада и/или заступљеност релевантних друштвених интереса; заштита локалних, регионалних или националних интереса; једноставност избора или већи избор за бираче. Овакви налази отежавају издвајање изборног система који би био у складу са преовлађујућим преференцијама грађана и указују да би једно од прихватљивих решења могло да буде комбинација већинских и пропорционалних изборних института.

Саопштење са међународног скупа одржаног на Lucian Blaga Универзитету у Сибијуу, Румунија, „Domestic and International Causes of Color Revolutions“ одговара на питање главних узрока „обојених“ револуција у посткомунистичким ауторитарним државама. Рад се бави специфичним емпиријским случајевима „обојених“ револуција – Србија, Украјина, Грузија,

Киргистан – у упоредној перспективи. Аутори издвајају две групе фактора које су довеле до пада недемократских режима у поменутиим државама: унутрашње – изборну крађу, слабљење политичке моћи и утицаја ауторитарних владара, економску кризу – и спољашње – регионалну дифузију револуција, повезаност са Западом, финансијску, техничку и другу помоћ опозицији из иностранства. Саопштење са међународног скупа у Сибијуу „Party System Institutionalization in Serbia Over the Course of Three Consecutive Parliamentary Elections (2012, 2014, 2016)“ испитује утицај различитих фактора на степен институционализације партијског система у Србији на последња три изборна циклуса. Аутори закључују да премда, у поређењу са остатком Централне и Источне Европе, партијски систем Србије још увек није доживео пожељан ниво институционализованости, одређени помаци у том погледу видљивију су у последња три изборна циклуса. О томе сведоче смањење нивоа партијске парламентарне фрагментације, благо увећање поверења грађана у политичке партије, као и нижи нивои изборне волатилности.

ИЗБОРНИ УСЛОВИ: 1. Стручно-професионални допринос

1. Председник или члан уређивачког одбора научних часописа или зборника радова у земљи или иностранству

Кандидат Душан Вучићевић био је коуредник три зборника радова објављених у земљи.

- Милан Јовановић, Душан Вучићевић (ур.), *Избори у Србији 2012. године – (не)очекивана промена*, Институт за политичке студије, Београд, 2013;
- Милан Јовановић, Душан Вучићевић (ур.), *Избори у Србији 2014. године – политичка рокада*, Институт за политичке студије, Београд, 2014;
- Милан Јовановић, Душан Вучићевић (ур.), *Избори у Србији 2016. године: „историјска“ или „пирова“ победа*, Институт за политичке студије, Београд, 2016.

3. Председник или члан комисија за израду завршних радова на академским мастер или докторским студијама

Кандидат Душан Вучићевић био је члан више комисија за израду и одбрану завршних радова на мастер студијама.

- Петар Бевења, Олигополистички модел политичких партија, 2013;
- Александар Рајић, Исламски радикализам и тероризам на подручју Блиског Истока, 2013;
- Ђорђе Трикош, Могућности за промену политике у вишестраначком систему, 2014;
- Даница Крстић, Улога и значај Повереника за информације од јавног значаја у контроли јавне управе, 2014;
- Драгана Прица, Трансформација политичког система на Куби: Ревитализација или пропаст социјализма, 2014;

- Јелена Мрвель, Специфичности система планирања државне управе у Републици Србији, са компаративним освртом на искуства Републике Летоније и Републике Македоније, 2015;
- Негослава Стјепановић, Персонализација власти и президенцијализам у савременом политичком систему Бразила, 2015;
- Тамара Танкосић, Систем оцењивања државних службеника у Србији и његов утицај на каријеру и професионализацију државне управе, 2016;
- Марија Дрндарски, Етно-сепаратистички тероризам у Европи и поређење албанског и баскијског етно-сепаратистичког тероризма, 2016;
- Драгана Арсић, Институција Заштитника грађана и извештавању домаћих медија, 2017;
- Саша Наков, Предности и недостаци јавно-приватног партнерства као инструмента постицања локалног економског развоја у Републици Србији, 2017;
- Lula Lutjona, The Role of the European Union in Transforming Political Parties in the Western Balkans: The Case of Albania and Serbia, 2017.

4. Руководилац или сарадник на домаћим и међународним научним пројектима

Кандидат је ангажован на пројектима које финансира министарство надлежно за просвету и науку у Републици Србији од 2007. године.

- Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије, „Друштвене и политичке претпоставке изградње демократских институција у Србији“, број 149057, 2007-2011;
- Министарство просвете, науке и технолошког развоја, „Демократски и национални капацитети политичких институција Србије у процесу међународних интеграција“, број 179009, 2011-2018.

ИЗБОРНИ УСЛОВИ: 2. Допринос академској и широј заједници

2. Председник или члан органа управљања, стручног органа или комисија на факултету или универзитету у земљи или иностранству.

- Библиотечки одбор Факултета политичких наука Универзитета у Београду

4. Учешће у наставним активностима ван студијских програма (перманентно образовање, курсеви у организацији професионалних удружења и институција, програми едукације наставника) или у активностима популаризације науке.

- Регионална школа мањинских права, Медулин, Хрватска, 2013;
- Семинар „Политичке групације у Европи и сарадња са партијама у Србији“ Hanns Seidel Fondације, Кладово, Србија, 2014;
- Школа демократије Центра за истраживање, транспарентност и одговорност, Београд, Србија, 2016;
- Школа демократије Центра за истраживање, транспарентност и одговорност, Београд, Србија, 2017.

ИЗБОРНИ УСЛОВИ: 3. Сарадња са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству

1. Руковођење или учешће у међународним научним или стручним пројектима и студијама

Кандидат је учествовао у два међународна пројекта:

- European Values Study (EVS), 2018;
- Comparative Study of Electoral System (CSES), 2017.

Поред ових пројекта он је био ангажован и на низу пројеката који су финансирани од иностраних институција, а реализовани у Србији:

- Economic and Social Assessment of Informal Waste Collectors in Serbia, Hilfe zur Selbsthilfe e.V. Mission in the Republic of Serbia and Center for Scientific and Advanced Research, Faculty of Political Sciences, University of Belgrade, 2017;
- Fostering research based academic debates on the security related issues at the University of Belgrade, OSCE Mission in Serbia, 2016;
- Views of Roma Population in Regard to Self Employment as a Tool for Livelihood Enhancement, Hilfe zur Selbsthilfe e.V. Mission in the Republic of Serbia and Center for Scientific and Advanced Research, Faculty of Political Sciences, University of Belgrade, 2016;
- Jurisdiction in the Areas of Sport, Education, Health and Culture – Republic of Serbia, OSCE Mission in Serbia, 2014;
- Comparative Research on Parliamentary Procedures Regulating MPs Presence in the Plenary Sessions, OSCE Mission in Serbia, 2013;
- National Assembly of the Republic of Serbia – Parliamentary Session Simulation, OSCE Mission in Serbia, 2009.

3. Мишљење о испуњености услова за избор у звање сваког кандидата појединачно

Кандидат Душан Вучићевић има перманентну истраживачку и академску каријеру у политиколошком пољу за коју је расписан конкурс и за које се бира у звање доцента. Непрекидно, од завршетка основних и мастер студија, преко докторских студија, он је прошао све степенице до конкурса у звање доцента: радио је као демонстратор, сарадник у настави, асистент и истраживач сарадник и асистент са докторатом.

Докторска дисертација кандидата резултат је практично деценијског проучавања и истраживања последица мешовитих изборних система, институционалног аранжмана који је један од примарних феномена псефологије. Компаративним приступом и квантитативним методама ова дисертација сврстава се у ред најкомплетнијих и најбољих научних радова у овој области политичких наука. Одабиром теме, научним приступом и резултатима кандидат се потврђује као врстан истраживач који прати савремене трендове у политичким наукама. Дисертација кандидата легитимише као истраживача способног да самостално истражује и даје научни допринос

дисциплинама које су у основном пољу његовог интересовања и на којима ће изводити наставу на Факултету политичких наука.

Дисертација се бави детаљно, врло темељно, и са изузетном прецизношћу свим постојећим комбинованим изборним системима, широм света, али и многим историјским случајевима. Захват проблема истраживања овог докторског темата, број држава и изборних циклуса обухваћених овом студијом, коришћене квантитативне методологије у тестирању теоријских ставова сврстава дисертацију кандидата Душана Вучићевића у ред најбољих студија псефологије у компаративним размерама. Њени доприноси ће свакако имати утицаја на даља истраживања овог феномена и ван оквира националне политикологије. Тиме је научни рад кандидата значајно допринео дискусији о изборним системима у националној научној заједници. По процени комисије, овај – заиста енциклопедијски рад – о свим мешовитим изборним системима и превазилази стање у литератури на енглеском језику и има потенцијал да допринесе и међународној дебати у области изборних система, као и потенцијал за наставак емпиријских истраживања мешовитих изборних система, по високим методолошким стандардима. Комисија је уверења да ће се кандидат пласирањем резултата своје дисертације успешно укључити у међународну дебату о изборним системима, и саветује кандидату да му приоритет буде саопштавање резултата у престижним интернационалним научним публикацијама на енглеском језику.

Кандидат фактички има деценијско искуство у раду са студентима. Он је организовао и изводио вежбе и колоквијуме са студентима на свим смеровима Факултета политичких наука. Оцене студената показују висок квалитет тог рада, преданост и савесност у помагању студентима да савладају наставну материју. Те квалитете доказао је и на приступном предавању пред студентима четврте године основних студија, једним бројем колега са факултета и Комисијом. Кандидат Душан Вучићевић у потпуности је спреман и способан за рад са студентима у наставничком звању.

Ангажованост на Институту за политичке студије и различитим истраживачким пројектима омогућили су кандидату да паралелно са педагошким радом развија своје истраживачке способности. Број објављених радова и научних скупова на којима је кандидат излагао далеко су изнад минималних критеријума за избор у звање доцента. Из основних информација о радовима уочљиво је да се он у каријери везује за проучавање различитих темата политичког система, од политичких институција, политичких партија, изборних система, институционалног дизајна, итд. Истичемо да кандидат суверено влада теоријским парадигмама у области свог интересовања које надограђује и емпиријским проверама, што његовим радовима даје посебан квалитет. Радови објављивани последњих година излазе из домена научне дескрипције и све се више концентришу на емпиријско тестирање теоријских поставки. Овакав приступ указује да ће кандидат наставити са истраживањем и публикавањем својих радова у научним публикацијама ван националних оквира.

Кандидат Душан Вучићевић је активно ангажован у широј научној заједници. Чланство и рад у различитим факултетским телима, институтима и невладиним организацијама показују да је он прошао све степенице уобичајене

у развоју каријере педагога и истраживача за звање доцента. Учешће у раду одбора научних скупова, редакција научних часописа, зборника радова са научних скупова, истраживања из различитих области, округлих столова, трибина исл. показују његов ангажман и прихваћеност у академској заједници.

4. Предлог за избор кандидата у звање доцента

Комисија констатује да кандидат испуњава све услове прописане актима Универзитета у Београду за избор у звање доцента. Комисија предлаже Наставно-научном већу Факултета политичких наука да својом одлуком предложи кандидата Душана Вучићевића за звање доцента и одлуку проследи Универзитету у Београду на даље одлучивање.

К О М И С И Ј А

Проф. др Милан Јовановић, редовни професор Факултета политичких наука
Универзитета у Београду, председавајући

Проф. др Балша Шпадијер, професор Факултета политичких наука
Универзитета у Београду у пензији, члан

Проф. др Зоран Крстић, редовни професор Факултета политичких наука
Универзитета у Београду, члан

Проф. др Данијел Бохслер (Daniel Bochsler), ванредни професор
Универзитета у Копенхагену, члан

Проф. др Небојша Владисављевић, ванредни професор Факултета
политичких наука Универзитета у Београду, члан